

Yaygın Mantıksal Yanılgılar Nedir?

Çalışma Kağıdı

Yaygın mantıksal yanılgılar, argümanlarda sıkça karşılaşılan ve akıl yürütme sürecini bozan hatalı kalıplardır. Bu hatalar, bilerek veya bilmeyerek kullanılabilir ve ikna edici görünse de temelde geçersizdir.

Sorular

1. Aşağıdakilerden hangisi, 'Ben bu konuyu bilmiyorum ama sen de bilmiyorsun, o zaman ikimiz de haklıyız' gibi bir argümanda görülen mantıksal yanılgıdır?

- A) Yanlış İkilem
- B) Yanıltıcı Genelgeçer
- C) Bilgisizlikten Argüman (Argument from Ignorance)
- D) Kaygan Yamaç

2. 'Bu kitap çok kalın, bu yüzden içinde yazan her şey doğrudur' ifadesi hangi yanılgıya örnektir?

- A) Kişiye Yönelik Safsata
- B) Otoriteye Başvurma
- C) Yanıltıcı Genelgeçer
- D) Yanlış İkilem

3. Bir tartışmada 'Senin bu konuda konuşmaya hakkın yok, çünkü sen de geçen hafta aynı hatayı yaptın' demek hangi yanılgıdır?

- A) Kaygan Yamaç
- B) Kişiye Yönelik Safsata (Ad Hominem)
- C) Yanıltıcı Genelgeçer
- D) Otoriteye Başvurma

4. Birisi size 'Bu filmi beğenmediysen, sen de bir sanat düşmanı olmalısın' derse, bu hangi yanılgıya örnektir?

5. Bir politikacı 'Rakibimin geçmişteki bazı hataları var, bu yüzden onun bugünkü önerileri de tamamen yanlıştır' diyorsa, bu hangi yanılgıdır?

6. Bir reklamda 'Bu ürünü ünlüler kullanıyor, o zaman bu ürün harikadır' deniyorsa, bu hangi yanılgıdır?

7. Tanımla: Yanıltıcı Genelgeçer (Hasty Generalization)

8. Tanımla: Yanlış İkilem (False Dilemma / Black-or-White)

9. Tanımla: Kişiye Yönelik Safsata (Ad Hominem)

Cevap Anahtarı

1. C) Bilgisizlikten Argüman (Argument from Ignorance) — Bilgisizlikten Argüman (Argument from Ignorance), bir şeyin doğru olduğuna dair kanıt yoksa yanlış olduğuna veya yanlış olduğuna dair kanıt yoksa doğru olduğuna inanma hatasıdır.
2. B) Otoriteye Başvurma — Bu yanlış, kitabın kalınlığının içeriğin doğruluğunu garanti etmediği gerçeğini göz ardı ederek, bir otorite (kitap) olarak algılanana başvurur. Otoriteye başvurma yanlışlığının bir çeşididir.
3. B) Kişiye Yönelik Safsata (Ad Hominem) — Bu, argümanın içeriği yerine kişiye saldıran bir Kişiye Yönelik Safsata (Ad Hominem) örneğidir.
4. 1. Argümanı analiz et: Film beğenmeme ile sanat düşmanı olma arasında bir bağlantı kuruluyor.
2. Yanılgıyı tanımla: Bu durum, iki seçenekten başka bir şey yokmuş gibi sunan 'ya hep ya hiç' (siyah-beyaz) yanılgısına örnektir. Oysa bir filmi beğenmemek, genel olarak sanatı sevmediği anlamına gelmez.
5. 1. Argümanı incele: Rakibin geçmişteki hataları, şimdiki önerilerinin doğruluğunu etkilemez. 2. Yanılgıyı belirle: Bu, kişiye yönelik saldırı anlamına gelen 'Ad hominem' (kişiye yönelik) yanılgısıdır. Önemli olan önerinin kendisinin geçerliliğidir, öneriyi yapan kişinin geçmişi değil.
6. 1. Reklamdaki iddiayı değerlendir: Ünlülerin bir ürünü kullanması, ürünün kalitesini veya doğruluğunu garanti etmez. 2. Yanılgıyı tespit et: Bu, 'otoriteye başvurma' yanlışlığının bir türüdür. Ünlü, bu konuda uzman olmayabilir ve sadece reklam için orada bulunuyordur.
7. Yetersiz örneklemden genel bir sonuca varma hatasıdır. Örneğin, 'Birkaç kişi trafik kurallarına uymadı, demek ki kimse uymuyor.'
8. Sadece iki seçenek varmış gibi sunma hatasıdır. Oysa gerçekte daha fazla seçenek olabilir. Örneğin, 'Ya bizimlesin ya da bize karşısın.'
9. Bir argümanı çürütmek yerine, argümanı sunan kişiye saldırma hatasıdır. Örneğin, 'Senin fikrin önemli değil, çünkü sen zaten...'

Bounlu

Tüm kartlar, adım adım çözümler ve AI hoca desteği Notek uygulamasında.
Sınav tarihlerini Promy otomatik hatırlatıcıya çevirir.